

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **R. s. r. o.** zastoupeného Mgr. Danielou Urbanovou, advokátkou se sídlem Roháčova 77, Praha 3 - Žižkov, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Hradci Králové,** se sídlem Horova 17, Hradec Králové, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2005, sp. zn. 31 Ca 97/2005,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, kterým soud odmítl jeho žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Hradci Králové („žalovaný“) ze dne 22. 2. 2005, č. j. 4879/140/2004-PN-O-93/Mes. Důvodem odmítnutí byla skutečnost, že žaloba již v době podání trpěla neodstranitelnými vadami, takže musela být odmítnuta podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tzn. namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Tuto nezákonnost spatřuje stěžovatel v tom, že i když žaloba obsahovala některé nedostatky, soud ji odmítl neprávem, neboť se jednalo o nedostatky odstranitelné a byly odstraněny bez výzvy soudem. Výklad soudu, že nedostatky žaloby musí být odstraněny ve lhůtě pro podání žaloby, je nesprávný a neopírá se o s. ř. s.

Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit.

Žalovaný ve vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout, protože postup krajského soudu považuje za souladný se zákonem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu správního a soudního spisu ke kasačním námitkám plyne, že stěžovatel dne 2. 5. 2005 podal k poštovní přepravě žalobu, z jejíhož obsahu je patrno, že je podána proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2005, č. j. 4879/140/2004-PN-O-93/Mes, kterým bylo zamítnuto odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Kostelci nad Orlicí ze dne 23. 8. 2004, č. j. 1/103/04/B, na daň z převodu nemovitostí ve výši 1 729 435 Kč. Žaloba byla odůvodněna pouze tím, že žalovaný citovaným rozhodnutím zkrátil zákonná práva stěžovatele. Zároveň žaloba obsahovala informaci o tom, že bude doplněna do 7 dnů.

Usnesením ze dne 5. 5. 2005, č. j. 31 Ca 97/2005 - 4, krajský soud stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 2 000 Kč. Současně stěžovatele ve smyslu ustanovení § 51 s. ř. s. vyzval, aby sdělil, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci samé bez jednání.

Na tyto výzvy stěžovatel reagoval přípisem ze dne 16. 5. 2005 tak, že v kolkových známkách zaplatil určený soudní poplatek a zároveň sdělil, že nesouhlasí s rozhodnutím bez jednání.

Dne 25. 5. 2005 bylo krajskému soudu prostřednictvím Finančního ředitelství v Hradci Králové (podané mu 19. 5. 2005) doručeno doplnění žaloby, obsahující skutkový popis věci, spočívající v nepeněžitém vkladu do základního jmění stěžovatele ve výši 40 080 000 Kč, a právní argumentaci, založenou zejména na tvrzení o osvobození tohoto převodu s odkazem na ustanovení § 20 odst. 6 písm. e) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí.

Krajský soud napadeným usnesením ze dne 31. 5. 2005 žalobu odmítl.

Stěžovatel uplatnil důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tzn. namítl nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu soudem. Jelikož Nejvyšší správní soud je vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), mohl by kasační stížnosti vyhovět, jestliže by zjistil, že napadené usnesení krajského soudu skutečně trpí nezákonností. Tato nezákonnost by mohla být v zásadě dána buď tím, že krajský soud nerespektoval kogentní znění aplikovaného právního předpisu, anebo tím, že tento právní předpis umožňuje vícero možných výkladů, přičemž však výklad zvolený krajským soudem odporuje základním výkladovým pravidlům (teleologický, jazykový, systematický, logický apod.), popř. že ve svých důsledcích není souladný s ústavností, a to ve smyslu jednotlivých ústavních norem i ústavních principů a hodnot.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud předně odkazuje na svoji konstantní judikaturu (viz např. č. 113/2004 Sb. NSS), podle níž „*v důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené*

výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Přitom zákon stanoví, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz 2. věta ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť – takto široce pojímaná – povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován.“ V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, sp. zn. 2 Azs 92/2005 (č. 835/2006 Sb. NSS) zdejší soud dále uvedl, že „*soudní řád správní stanoví pro každé podání účastníka vůči soudu určité náležitosti, jež toto podání musí splňovat. Pokud je nesplňuje, definuje zákon postup soudu při doplňování náležitostí podání a odstraňování jeho vad. Rovněž definuje další postup soudu a právní následky toho, není-li podání doplněno a vady odstraněny. Náležitosti žaloby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) vyplývají v první řadě z ustanovení § 37 s. ř. s. (zejm. z jeho odst. 3), kde jsou stanoveny obecné („minimální“) náležitosti každého podání adresovaného soudu, které se vztahují na všechna řízení podle soudního řádu správního, pokud z jeho ustanovení o jednotlivých typech řízení neplyne (ať již přímo nebo z povahy věci), že podání některé z náležitostí podle § 37 s. ř. s. v rámci daného konkrétního typu řízení nemusí splňovat. Další náležitosti podání – nad rámec „minimálních“ náležitostí – však jsou pro žalobu proti rozhodnutí správního orgánu stanoveny v § 71 s. ř. s. V § 37 odst. 5 větě první s. ř. s. se hovoří o odstraňování „vad podání“, nikoli o odstraňování vad podání podle § 37 odst. 3 s. ř. s. Z této skutečnosti a především ze systematického zařazení ustanovení o opravě a odstraňování vad podání do § 37 odst. 5 s. ř. s., který je součástí obecných ustanovení o řízení ve správním soudnictví, nutno nepochybně usuzovat, že i nesplnění zvláštních náležitostí podání předepsaných pro jednotlivé typy řízení musí vést za splnění podmínek § 37 odst. 5 s. ř. s. k odmítnutí podání, a tedy ke skončení soudního řízení o věci*.“

V projednávané věci je patrno, že původní žaloba ze dne 2. 5. 2005 obsahovala toliko náležitosti předvídané ustanovením § 37 odst. 3 s. ř. s., tzn. bylo z ní zřejmé, čeho se týká, kdo ji podal, proti komu směřuje, co navrhuje, byla podepsána a datována. Další náležitosti žaloby obsahuje ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s. Podle odst. 2 věta 3. stejného ustanovení žalobce může „*rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby*.“

Jak Nejvyšší správní soud uvedl již ve shora citovaném rozsudku svého rozšířeného senátu, „*žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné; podle písm. e) pak též musí být uvedeno, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen z hlediska soudu, tj. pro stanovení programu sporu a vytýčení mezí,*

v nichž se soud může v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného. Stěžejní procesní zásadou je rovnost účastníků před soudem vyjadřovaná někdy jako rovnost zbraní. Každá procesní strana by měla mít přiměřenou možnost uplatnit své argumenty za podmínek, které ji citelně neznevýhodňují v porovnání s protistranou. Provedením této zásady je potom též požadavek náležité substanciace přednesů stran: jedině tím, že strana svůj přednes dostatečně konkretizuje, umožní druhé straně k tomuto přednesů učinit vyjádření. Pokud je tvrzení jedné procesní strany jen povšechné a nekonkrétní, neví druhá strana, k čemu se má vlastně vyjádřit; tím se přirozeně snižuje i její možnost náležité procesní obrany.“

V projednávané věci krajský soud žalobu odmítl, jelikož lhůta k jejímu podání uplynula dne 3. 5. 2005 (kdy také byla žaloba doručena krajskému soudu), takže stěžovatel mohl důvody nezákonnosti sdělit nejpozději do tohoto data. Proto soud stěžovatele ani nevyzýval k odstranění vad podání, neboť konstatoval, že odstraňovat tyto vady lze jen v citované lhůtě dvou měsíců a nikoliv později.

Tento postup shledal Nejvyšší správní soud za odpovídající zákonu, neboť vychází ze zásady koncentrace žalobního řízení, jehož smyslem je snaha donutit účastníky řízení, aby svá skutková tvrzení a důkazní návrhy činili včas a aby neprotahovali řízení liknavostí nebo dokonce úmyslným odsunováním rozhodných tvrzení a návrhů na pozdější dobu (viz např. A. Winterová, *Civilní právo procesní,* 3. vyd., Linde, 2004, str. 365 a násl.). Tím je ostatně zároveň chráněno jiné ústavní právo – právo na to, aby věc byla projednána a rozhodnuta v přiměřené lhůtě a bez zbytečných průtahů, zakotvené v čl. 38 odst. 2 Listiny (viz nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, in: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 30, str. 22).

Lze tak uzavřít, že krajský soud v daném případě aplikoval správné zákonné ustanovení (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), a to v souladu s jeho jazykovým zněním a smyslem. Za této situace v jeho postupu nemůže být spatřována nezákonnost ve shora uvedeném smyslu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal nezákonnost napadeného usnesení krajského soudu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu ředitelství v Hradci Králové náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu